

Jaarverslag 2021

VOORWOORD

Gelijke Kansen maak je samen! Dat was het thema van ons 15-jarig jubileumcongres dat plaatsvond op 28 maart 2022. In een bomvol Scheltema genoten bijna 250 ouders, kinderen, professionals en vrijwilligers van een gevarieerd programma over Gelijke Kansen. Onder de bezielende leiding van Pieter Jeroense (plaatsvervangend algemeen directeur van de VNG) en Noura Butros (alumni van de WeekendKlas) opende Bijzonder Hoogleraar Eddie Denessen het inhoudelijke gesprek over gelijke kansen. Hij betoogde dat de waarden optimisme, geduld en solidariteit als leidraad dienen om alle kinderen de kans te geven zich te ontwikkelen.

Het programma was gevuld met inspirerende verhalen, voorlezers, discussies met de zaal en een ontroerend internationaal kinderkoor. Kortom een middag volop inspiratie en verbindingen, iets wat na twee jaar corona eindelijk weer mogelijk was.

Helaas wierp, net als tijdens ons 10-jarig jubileum, oorlog een schaduw over de middag. Vijf jaar geleden zamelden we geld in voor Syrië. Dit jaar vroegen wij onze gasten een donatie te doen aan het netwerk van ISSA (International Step by Step Association), die Oekraïense kinderen en hun families noodhulp en ondersteuning bij traumaverwerking biedt.

Corona domineerde ook het jaar 2021 volop. Je zou bijna vergeten hoe vaak we onszelf hebben getest, onze handen hebben gewassen en elkaar alleen digitaal konden zien en spreken. Het was een zoektocht om verbonden te blijven met onze gezinnen.

Met huisbezoek op afstand, via de laptop of de telefoon en vooral door veel buiten te spelen en te wandelen.

In 2021 hebben we gewerkt aan het verbeteren van onze organisatie. We scherpten onze missie aan en maakten een ambitieplan voor de komende jaren. Gelijke Kansen staat hoog op de agenda in Nederland. JES wordt dan ook steeds vaker door gemeenten, scholen en organisaties gevraagd een bijdrage te leveren aan het creëren van kansen voor kinderen.

Ook lanceerden we een nieuwe website, trainden we hard voor het thuisprogramma Samen Leren, oefenden we met de methodiek van de GIZ (Gezamenlijk Inschatten voor Zorgbehoeften), rondten we de cursus Video Interactie Begeleiding (VIB) af, ontwikkelden we het project Gezinsconsulent en voerden we een nieuw registratiesysteem in. En last but not least, startten we met onze opdracht in de gemeente Katwijk.

Noura Butros (dagvoorzitter en Alumni WeekendKlas), Carolien de Groot (directeur-bestuurder) en Zeynep Uslu (JES-professional) tijdens het 15-jarig jubileum op 28 maart

Dat we aan het einde van 2021 allemaal moesten bijkomen, was kortom niet zo gek.

We danken de gemeenten, de fondsen, de scholen en gulle gevers voor hun vertrouwen in ons werk. We zijn dankbaar met zoveel mensen om ons heen die -vaak geheel belangeloos- samen met ons willen werken aan het creëren van kansen voor kinderen.

Want "Gelijke Kansen maak je samen en alleen met iedereen" – Justin Samgar (spoken word artist).

Carolien de Groot
Directeur-bestuurder

Gelijke Kansen

Jubileummagazine 'Gelijke Kansen'

Ter gelegenheid van de 15e verjaardag van JES Rijnland verscheen in maart 2022 het jubileummagazine getiteld 'Gelijke kansen maak je samen'. Lees [hier](#) de digitale versie van het magazine.

Podcastserie 'Gelijke Kansen'

JES kreeg voor haar 15-jarige jubileum een serie van 15 podcasts cadeau van radiomaker en podcaster Gerry van Bakel. Carolien de Groot gaat hierin samen met (toekomstige) partners, wetenschappers en mensen met ervaringskennis in gesprek over Gelijke Kansen. De podcastserie startte in februari 2022. Ongeveer elke twee weken komt er een aflevering bij. De uitgekomen podcasts zijn te beluisteren op onze [jubileumpagina](#) en [hier](#).

JES Rijnland: het waarom, wat en hoe

JES werkt vanuit de overtuiging dat kinderen en jongeren gelijke rechten hebben op kansen, in het onderwijs en in de samenleving. JES helpt deze kansen te vergroten door kinderen en ouders actief op te zoeken, door samen met hen programma's te ontwerpen en uit te voeren. Programma's die leiden tot leren en ontwikkelen, contact maken en genieten, én die verbinding tot stand brengen met waardevolle voorzieningen in de eigen buurt en daarbuiten.

Waarom bestaat JES?

Ieder kind recht op ontwikkeling. Dat is waar JES voor staat. Helaas neemt de ongelijkheid in Nederland nog steeds toe. Door de documentaire Klassen, de serie 'Scheefgroei' en de serie 'Sander en de Kloof' kwamen Ongelijkheid en Gelijke Kansen in 2021 prominenter op de agenda.

Dat er ongelijkheid bestaat in Nederland is voor ons geen nieuws. Maar het is fijn om te merken dat meer mensen in beweging willen komen om hier iets aan te doen.

Wij vinden het belangrijk dat kinderen:

- Opgroeien in een omgeving die hen stimuleert in hun ontwikkeling;
- Gebruikmaken van belangrijke voorzieningen als

voor- en vroegschoolse educatie (VVE), de bibliotheek en aanvullend onderwijs;

- Goed voorbereid aan de (voor) school kunnen beginnen;
- Ondersteund en begeleid worden tijdens hun schoolloopbaan;
- Verbonden worden, deelnemen aan en genieten van sociale, culturele, natuur- en sportieve activiteiten.

Wat doet JES?

Met de vragen en behoeften van kinderen, jongeren en hun ouders als vertrekpunt, voert JES wetenschappelijk gefundeerde en tegelijkertijd praktische programma's uit. Programma's die bijdragen aan meer kansen voor kinderen. Dit doen we in de Gouden Driehoek thuis-(voor)school-wijk en rond vier thema's:

- ieder kind taal(v)aardig
- ieder kind heeft voldoende
- ieder kind (ver)kent de wereld
- ieder kind fit en vrolijk

JES biedt jeugd een breder perspectief op de toekomst en meer vertrouwen in het eigen vermogen.

Ouders krijgen steun en versterking in hun rol als opvoeder, kinderen en jongeren krijgen de kans hun

interesses en talenten te ontdekken. Hiermee maakt JES het verschil voor de toekomstige generatie.

Hoe doet JES dat?

Onze professionals, stagiaires en vrijwilligers geven tijd, ruimte en positieve aandacht aan ouders en kinderen/jongeren. Zij kennen de gemeenten, de buurten, de straten en de huizen waar mensen wonen. JES is laagdrempelig, dichtbij en persoonlijk. Onze ondersteuning bestaat uit individuele begeleiding en uit groepsactiviteiten. We praten met onze deelnemers over relevante thema's, maken samen excursies, leggen de basis voor nieuwe sociale relaties, voor kennis-making met nieuwe werelden en versterken het netwerk rondom gezinnen.

JES gebruikt beproefde en veelbelovende methoden, ontwikkeld door universiteiten, hogescholen en partnerorganisaties.

*JES zorgt voor de beste
lokale toepasbaarheid
en voert het uit!*

Ons bereik

JES heeft in 2021 weer veel kinderen, jongeren en hun ouders bereikt. Om een goed beeld te krijgen van onze impact is het belangrijk te weten dat wij in ons registratiesysteem uitsluitend het kind 'tellen' voor wie het programma in eerste instantie bestemd is. JES werkt systemisch; met het hele gezin en in afstemming met (voor)school en andere voor het gezin belangrijke sleutelfiguren en organisaties. Ons bereik is dan ook veel groter dan de cijfers uit het registratiesysteem laten zien.

Wij voeren altijd een kennismakingsgesprek met het gehele gezin en brengen zorgvuldig hun vragen en behoeften in kaart. Het komt ook voor dat we samen met hen een ander/passender aanbod vinden.

De belangrijkste cijfers op een rij:

Aantal gezinnen waarmee is kennis gemaakt	830
Aantal kinderen dat deelnam aan JES-programma's	641
Aantal gezinnen op de wachtlijst	126

Kennismakingen gezinnen naar leeftijd kind:

0 t/m 2 jaar:	83
3 en 4 jaar:	133
5 en 6 jaar:	124
7 en 8 jaar:	83
9 en 10 jaar:	64
11 en 12 jaar:	155
13 en ouder:	188

Het afgelopen jaar bereikten we minimaal **40** een-oudergezinnen, **153** gezinnen in armoede en **131** kinderen met een vluchtgeschiedenis.

Ons werkgebied: vertrouwd in de Leidse regio

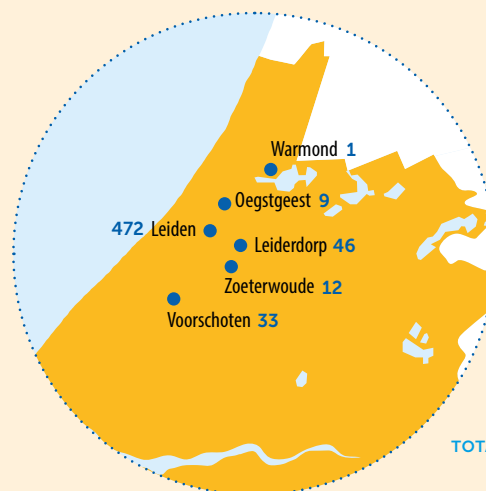
JES werkt van oudsher voor veel Leidse kinderen en hun gezinnen. Het is fijn om in je geboortestad bij te kunnen dragen aan meer gelijke kansen en minder ongelijkheid. De gemeente Leiden is onze meest vertrouwde en grootste partner. De gemeente heeft aangegeven Gelijke Kansen het komend jaar breed te willen aanpakken.

Grensverleggend werk in de regio

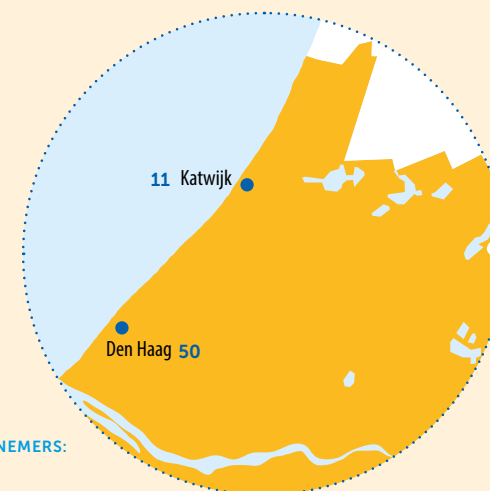
JES was in 2021 in alle Leidse regiogemeenten actief; Leiderdorp, Voorschoten, Zoeterwoude en Oegstgeest. De komende tijd dragen wij bij aan een burgerinitiatief Gelijke Kansen in de gemeente Oegstgeest (Okido). We zijn blij met opdrachten van regiogemeenten. We vinden het belangrijk om verbonden te zijn in de regio, omdat ongelijkheid een grensoverschrijdend probleem is. Een kansarm kind kan bijvoorbeeld in Leiderdorp geboren worden, in zwembad de Does zijn eerste diploma halen, maar uiteindelijk kiezen voor een school voor voortgezet onderwijs in Leiden. Een

AANTAL DEELNEMERS IN:

REGIO LEIDEN

REGIO DUIN- EN BOLLENSTREEK / DEN HAAG

TOTAAL AANTAL DEELNEMERS:
641

Leidse vrijwillige mentor die hem helpt de overgang te maken van een kleine basisschool in een dorp naar een grote school in de stad, is een praktisch voorbeeld van een grensoverschrijdende aanpak.

UITBREIDING NAAR ZEE

Katwijk

In ons [Koersdocument Samen voor gelijke Kansen 2019-2023](#) staat de ambitie geformuleerd te willen groeien naar zee. Er is vraag naar onze dienstverlening in de gemeenten buiten de Leidse regio. Door corona zijn we in de tweede helft van 2021, later dan gepland, gestart met onze opdracht in Katwijk.

In Katwijk werken we in een lokale coalitie samen met Welzijnswijk en de bibliotheek. De gemeente ondersteunt dit en zo wordt de onderwijsagenda verbonden met de maatschappelijke agenda. Daarnaast zijn de GGD en de kinderopvang natuurlijke partners in het kader van de kansrijke start en het vinden en verbinden van jonge kinderen.

In 2021 kwam JES meerdere keer in het nieuws in de gemeente Katwijk. Onder andere [RTV Katwijk](#) besteedde tweemaal aandacht aan het werk van JES in de gemeente.

Wassenaar

Eind 2021 werd JES benaderd door een school in Wassenaar. Veel mensen in Nederland vergeten dat ook in relatief rijke gemeenten kinderen wonen die opgroeien in kansarme gezinnen en extra steun kunnen gebruiken om zich te ontwikkelen. We verheugen ons erop om in 2022 in Wassenaar aan de slag te gaan.

NU NIET ZWANGER

“Wat zou een zwangerschap voor jou betekenen, nu, in deze fase van je leven?”

Gezond én bewust kiezen voor een zwangerschap is een eerste stap om zoveel mogelijk kinderen een Kansrijke Start te geven. De kinderwens bespreekbaar maken door ernaar te vragen is daarom enorm belangrijk!

Het doel van het programma [Nu Niet Zwanger](#) (NNZ) is het voorkomen van onbedoelde zwangerschappen bij mensen (vrouwen én mannen) in kwetsbare omstandigheden die op dat moment geen kinderwens hebben, maar door hun achtergrond en/of opvoeding weinig regie hierop hebben. Als ze hun kinderwens willen uitstellen blijkt het organiseren van anticonceptie vaak ingewikkeld.

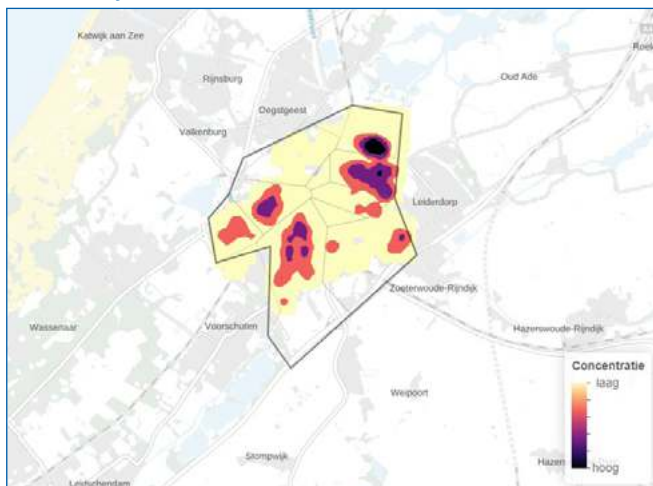
JES is sinds september 2021 aangesloten bij het programma NNZ. Het programma valt onder het actieprogramma Kansrijke Start (de eerste 1000 dagen) en richt zich op professionals die werken met cliënten in kwetsbare situaties. Vanuit hun persoonlijke relatie met de cliënt kunnen zij het gesprek aangaan over zaken rond kinderwens, seksualiteit en anticonceptie.

Twee JES-professionals zijn inmiddels voor NNZ geschoold. Zij zijn binnen JES de ambassadeur van het programma en hebben de belangrijke taak alle collega's te scholen in de methodiek van NNZ. Eind 2021 is het programma bij JES geïntroduceerd en inmiddels zijn de eerste kinderwensgesprekken gevoerd.

Onze deelnemers

We bereikten in 2021 verschillende groepen; eenoudergezinnen, gezinnen in armoede, laag opgeleide gezinnen, gezinnen met een vluchtgeschiedenis en veel meertalige gezinnen. Wat deze gezinnen gemeenschappelijk hebben is het zogenaamde '[schoolgewicht](#)'. Een door de Rijksoverheid bepaald criterium waarbij een inschatting van (ongelijke) kansen gemaakt wordt op basis van opleiding van de ouders, inkomen en schulden en land van herkomst.

Focuswijken en daarbuiten

Het CBS vertaalt deze cijfers in [heat maps](#) waaruit af te lezen is waar deze gezinnen wonen. Hieruit blijkt dat veel kinderen uit dit type gezinnen opgroeien in wijken die door gemeenten worden aangemerkt als achterstand-, focus- of aandachtswijk.

Julia is toen ze nog een heel klein meisje was samen met haar Poolse ouders in Nederland komen wonen. Haar vader werkte in de tuinbouw en haar moeder maakte schoon. Beiden ouders werken hard. Julia ging toen ze nog een peuter was naar de peuter speelzaal. Inmiddels is vader teruggegaan naar Polen. Hij is daar een tweede gezin gestart. Moeder is in Nederland gebleven. Julia is inmiddels 9 jaar, gaat naar de basisschool en heeft het naar haar zin. Haar Nederlands is echter niet zo goed, waardoor ook haar andere vakken achterblijven bij de verwachting van haar leerkracht. Moeder kan haar niet goed helpen met de Nederlandse taal. Daarbij is ze veel aan het werk om zichzelf en Julia te onderhouden. De leerkracht ziet veel potentie bij Julia, maar maakt zich wel zorgen over haar thuissituatie. Haar moeder is weinig thuis en haar wereld is erg klein.

Een groot deel van de gezinnen die JES bereikt valt onder bovengenoemde criteria. In de praktijk werkt zo'n definitie echter niet altijd. Wij kennen bijvoorbeeld autochtone gezinnen of arbeidsmigranten die wél een VMBO-diploma hebben gehaald. Zij wonen niet altijd in een focuswijk. Want ook buiten de wijken die in de heat maps oplichten zijn gezinnen te vinden waar kinderen opgroeien in omstandigheden waarvoor zij een (onderwijs)achterstand kunnen oplopen. Voor deze kinderen is het belangrijk dat ook zij worden gezien en de ondersteuning krijgen die ze nodig hebben om hun kansen te vergroten.

Een laag inkomen, weinig opleiding, alleenstaand ouderschap, een beperkt netwerk, een lage taalvaardigheid in het Nederlands en een woning in de sociale woningbouw zijn indicatoren voor deelname aan onze programma's. In de gemeenten Leiden en Katwijk concentreert ons werk zich daarom voor een belangrijk deel op wijken waar relatief veel van deze gezinnen wonen.

Rijkdom aan talen

We werken meestal met gezinnen die het Nederlands nog niet heel goed beheersen. Deze gezinnen vertegenwoordigen samen een enorme rijkdom aan thuistalen! Onze deelnemers spreken verschillende thuistalen. In 2021 hebben we minstens **34** verschillende talen geregistreerd.

Deze talen worden thuis het meest gesproken:

- 1 Arabisch
- 2 Nederlands
- 3 Turks
- 4 Tigrinya
- 5 Chinees

Aanmeldingen & Verwijzers

Met kleinere gemeenten werken we in een netwerk waarbij CJG, (voor)scholen en andere organisaties gezinnen bij ons kunnen aanmelden. Via onze vernieuwde website is dit gemakkelijker gemaakt, hoewel we merken dat veel organisaties het ook fijn vinden om ons even te zien of te bellen. Ongeveer de helft van de aanmeldingen komen via het inschrijfformulier van de website bij ons binnen. Driekwart van de gezinnen komt bij JES terecht na een verwijzing. De belangrijkste verwijzers zijn basisscholen en de CJG's.

Gevolgen van de coronapandemie op kinderen en gezinnen

In coronatijd zagen ouders steeds meer dat hun kinderen achterliepen. Ook professionals signaleerden vaker

ontwikkelingsachterstanden. Het lijkt alsof ouders meer gemotiveerd zijn om hulp te vragen, ook ouders die zich in een forse achterstandspositie bevinden. Er speelt veel bij gezinnen waar JES contact mee heeft. Dit was altijd al zo, maar door de gevolgen van corona was er geen ruimte om alles op te vangen en liepen de emmers over. Bij veel gezinnen stapelt de problematiek zich op: gebrek aan ritme, verlies van banen, scholen en opvang die steeds weer gesloten waren zorgden voor extra stress en emoties. Sommige ouders isoleerden zich juist door angst voor corona en kwamen daardoor in de problemen.

Beter registreren

In de tweede helft van 2021 namen wij een nieuw registratiesysteem ([RegiCare](#)) in gebruik. Dit maakt het

werk dat wij doen inzichtelijker. In eerdere jaarverslagen lieten wij de cijfers zien van gezinnen die deelnemen aan onze programma's. Naast de uitvoering van programma's, besteden wij ook veel tijd aan de contacten met gezinnen, waarbij we signaleren, motiveren en doorverwijzen naar andere organisaties. Met het nieuwe registratiesysteem kunnen we meer inzicht krijgen in deze eenmalige, kortdurende en toch belangrijke dienstverlening. Cijfers over het aantal contactmomenten en het aantal doorverwijzingen geven dit weer. Ook biedt RegiCare inzicht in de hulpvragen die spelen bij de gezinnen. 2021 was een overgangsjaar tussen twee registratiesystemen in. Vanaf 2022 verwachten we deze nieuwe en heldere inzichten te kunnen delen.

EXTRA ONDERSTEUNING VAN GEZINNEN

Een Boek Speciaal voor Jou

In 2021 ging Nederland meerdere malen in een lockdown en waren er het hele jaar beperkende maatregelen. Net als de scholen, de kinderopvang en de peuterspeelzalen werkte JES door; bij de HuiswerkKamer, in musea, buiten op straat of in de speeltuin en bij de gezinnen thuis. We hebben ons best gedaan om nieuwe gezinnen te bereiken en contact te blijven houden met gezinnen die bij ons al bekend waren. Meestal lukte dat goed, hoewel het ook voor ons zichtbaar en voelbaar werd dat de draaglast bij veel gezinnen afnam. Net als vorig jaar hebben we in de hele Leidse regio een 'Tassen voor Toppers' actie uitgevoerd. Bijna 400 gezinnen

ontvingen 'aan de deur' een tas met daarin een 'Boek Speciaal voor Jou'. We hebben, omdat we merkten dat de gezinnen in sommige wijken niet goed geïnformeerd waren, informatie over corona in alle talen toegevoegd en hen gewezen op de mogelijkheid om infor-

matie op te halen bij de bibliotheken. In de tas zaten ook folders van de Zomerschool en het zomerprogramma van SOL. Voor ruim 130 gezinnen waarvan wij wisten dat zij in zeer armoedige omstandigheden verkeerden was er ook dit jaar weer een cadeaubon van Stichting Urgente Noden (SUN).

Ontregelde gezinnen en wachtlijsten

Het is voor zowel ouders en kinderen, als voor ons, fijn om bij de gezinnen thuis een programma uit te voeren. Veel van onze gezinnen hadden het moeilijk in coronatijd. Sommige gezinnen hielden uit angst voor corona de deur dicht en namen (tijdelijk) niet deel aan het pro-

gramma. In veel gevallen was het hele gezin ontregeld, soms was er ook sprake van verlies van werk en coronabesmettingen leken in 'onze gezinnen' vaker voor te komen met soms zeer ernstige consequenties.

De coronamaatregelen, de lockdowns en ziekte door corona zorgden kortom in veel gezinnen voor toenemende spanningen en een opstapeling van problemen. Wij merkten dan ook dat er meer en meer vraag naar onze programma's kwam. Aan het einde van het jaar hadden we dan ook voor een aantal programma's wachtlijsten.

1 Vinden en ondersteunen van moeilijk bereikbare gezinnen

JES richt zich in haar werk op (kinderen uit) gezinnen waar sociaal netwerk en/of financiële middelen beperkt zijn. Gezinnen waar ondersteuning in (schoolse) ontwikkeling van de kinderen niet vanzelfsprekend is. Contacten met onze doelgroep geven we vorm aan de hand van de 5 V's: *Vinden, Vragen, Verbinden, Volgen* en *Voltooien*.

We konden in 2021 in de uitvoering van onze eigen programma's voortbouwen op onze opgedane ervaring met corona. Toch merkten we dat de veerkracht bij iedereen minder werd.

We zagen de vraag naar onze programma's toenemen. We kregen ook vaker verwijzingen die niet bij ons pasten, bijvoorbeeld gezinnen waarvoor jeugdhulp nodig was, maar waar hulp niet voorhanden was door lange wachtlijsten. Ook wij hadden voor bijna alle programma's wachtlijsten. Voor onze professionals die met hart en ziel werken was dit pijnlijk, want we willen uiteraard ieder kind en gezin een kans bieden om deel te nemen.

We besloten zoveel mogelijk digitaal te blijven communiceren. Voor een aantal ouders die zich zorgen maakten over corona, verlaagde dit de drempel. Andere ouders vonden dit juist erg lastig. Voor onze medewerkers was het vermoeiend om op afstand te

zitten van gezinnen, waardoor ze soms letterlijk en figuurlijk dingen zagen en hoorden waar ze op dat moment niets aan konden doen, maar waar je als professional van vindt dat er toch iets moet gebeuren. Wanneer nodig zorgden we ervoor dat gezinnen werden begeleid naar hulp.

We leerden nieuwe manieren te vinden om toch in contact te zijn met gezinnen en kinderen. Zo gingen we bijvoorbeeld veel met gezinnen naar buiten toe, ook als het koud was. We hebben in de afgelopen twee jaar geleerd dat 'op stap met het gezin' misschien even wennen is, maar ook leerzaam en gezond.

"We waarderen het feit dat er ook in lockdown echt gezocht is naar mogelijkheden om verder te werken."

Top!" – Leerkracht RK
Bassisschool de Singel

JES doet mee aan de Buitenspeeldag. Ieder jaar organiseert Jantje Beton samen met Nickelodeon de Buitenspeeldag, om aandacht te vragen voor het belang van buitenspeelen voor alle kinderen.

Een JES-professional van het programma Opstapje zorgt op een warme dag voor verkoeling door te ontdekken met water.

WERKEN VANUIT DE 5 V's

JES werkt vanuit de 5V-methodiek. De 5V-methodiek bestaat uit stappen die JES aanhoudt in het werken met kinderen en ouders:

Vinden van kinderen en hun gezinnen (via diverse kanalen)

beVragen van behoeften van kinderen en/of hun ouders

Verbinden van kinderen of ouders aan JES-programma's en/of wijkvoorzieningen en activiteiten

Volgen van (de ontwikkeling) van kinderen en hun gezinnen

Voltooien of afronden van de relatie met de kinderen en gezinnen.

Door deze stappen systematisch te verankeren in onze uitvoering, zijn we steeds weer beter in staat om onze preventieve opdracht optimaal waar te maken.

WERKEN MET GIZ

In 2021 hebben wij onszelf door het [Nederlands Centrum voor Jeugdgezondheid](#) laten trainen in de GIZ (Gezamenlijk Inschatten Zorgbehoefte). De GIZ is een erkende methodiek waarmee je als professional snel de sterke kanten of ontwikkel- en zorgbehoeften van een kind in kaart kan brengen. Dit doe je samen met (aanstaande) ouders, jeugdigen en andere professionals. Zo kom je tijdig tot passende ondersteuning en wordt de eigen kracht van een kind of jongere versterkt.

Jolanda Borst

Mensen vragen mij weleens: werk je nog steeds bij JES Rijnland? Ik ben dan altijd blij dat ik daar volmondig ja op kan zeggen. Ik ben een van de oprichters en vijftien jaar geleden coördineerde ik al meerdere programma's voor het jonge kind. Dat doe ik nog steeds met veel plezier. Ik geloof in gelijke kansen en om ieder kind dit te bieden is het belangrijk om ze zo vroeg mogelijk te bereiken. Ook is het belangrijk om altijd bezig te zijn met het verbeteren van de programma's die we aanbieden. Wat we gedaan hebben met de GIZ is een mooi voorbeeld van kwaliteitsverbetering. Het helpt om aan de hand van de GIZ verbanden te leggen tussen opvoeding, omgeving en de ontwikkeling van het kind. We leren nog iedere dag door te oefenen. Ik ben blij dat ik met mijn team zo'n proces heb doorgemaakt. In de praktijk zie je dat tijd nemen voor een goede kennismaking echt werkt. De GIZ structureert zo'n proces. Ook voor de collega's in het Domein 10+, waar we de programma's voor oudere kinderen hebben ondergebracht, werkt de GIZ methodiek heel goed. Het is mooi om te zien dat je kinderen al jong kunt leren reflecteren.

Vernieuwing met het Nationaal Plan Onderwijs (NPO)

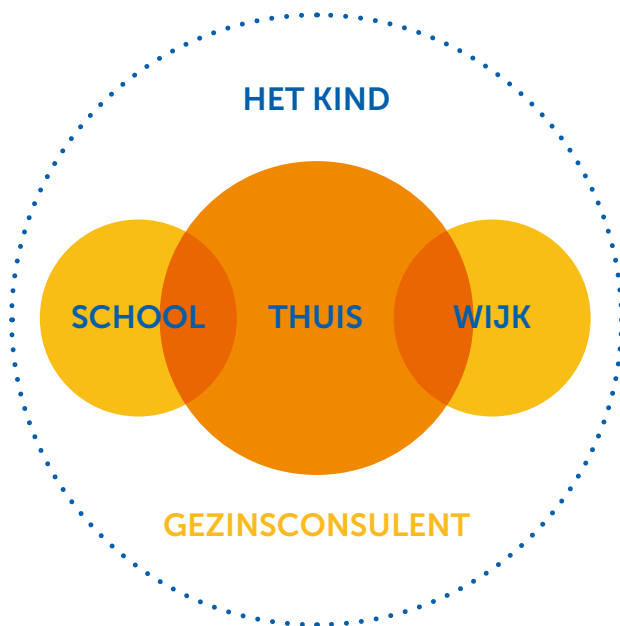
Vanuit het ministerie ontvingen gemeenten en scholen aanvullende financiële middelen (NPO) om de gevolgen van de lockdowns op kinderen op te vangen. De gemeente Leiden bouwde een social impact team op en maakte met alle partners een NPO-plan. Met JES is niet alleen gesproken over wat wij op korte termijn konden doen om de gevolgen van de lockdowns te beperken, maar ook wat we konden vernieuwen op basis van wat we hebben geleerd (leren voor de lange termijn). Ook met de gemeente Leiderdorp zijn we over dit onderwerp in gesprek gegaan.

Komend jaar kunnen we daardoor meer gezinnen thuis ondersteunen, maken we ruimte voor jonge kinderen met gedragsproblemen in ons thuisprogramma Opstapje en kunnen we meer leerlingen plaatsen die de overstap maken van het basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs (School's cool).

De Gezinsconsulent als Bruggebouwer

De Gezinsconsulent is een functie die we samen met scholen ontwikkelen en uitvoeren. Het is een nieuw onderwijskansenproject dat gekoppeld wordt aan (actie) onderzoek, uitgevoerd door een van de partners van de Academische Werkplaats. Scholen in Leiden Noord, Katwijk en wellicht ook Leiderdorp zijn enthousiast en willen graag deelnemen.

De Gezinsconsulent, we spreken expliciet van *gezin* omdat het om het kind en zijn netwerk gaat, is de verbinder tussen school, thuis en de wijk. Deze professional biedt niet alleen praktische hulp op en rond de (voor)school, maar helpt bijvoorbeeld ook bij de organisatie van bijeenkomsten voor ouders.

De Gezinsconsulent is bovenal een Bruggenbouwer en nadrukkelijk geen hulpverlener of tolk. Zij is een bron van informatie, een stimulans en een laagdrempelige hulp. De Gezinsconsulent werkt vanuit de [ouderschaptheorie](#) van Alice van der Pas en staat naast de ouder. Zij biedt continuïteit door indien nodig 'op te lopen' met ouders tijdens de ontwikkeling van baby tot peuter, van kleuter tot schoolkind.

JES werkt in de Gouden driehoek School, Thuis en Wijk. Wij onderscheiden ons van andere organisaties omdat wij veel van onze programma's uitvoeren bij de kinderen en het gezin thuis. Ouderbetrokkenheid en het versterken van onderwijsondersteunend gedrag thuis van ouders is heel belangrijk om ieder kind een kans te geven. Een kind brengt namelijk meer tijd thuis door dan op de (voor)school. De gezinsconsulent kan de brug slaan tussen (voor)school en thuis.

Samenwerking met partners

De ontwikkeling van de Gezinsconsulent samen met scholen is een goed voorbeeld van hoe JES samen wil werken om gezinnen te vinden, te (be)vragen en te verbinden aan de juiste programma's en voorzieningen. In alle gemeenten waar wij werken wordt de relatie met CJG, kinderopvang en peuterspeelzalen, scholen en bibliotheken steeds hechter. Ook met de jeugdhulp is er goed contact. Het onderwijs, de kinderopvang en de peuterspeelzaal staan nog steeds onder hoge druk, mede door hoge personeelstekorten en de gevolgen van twee jaar corona. Deze druk gaat naar verwachting alleen maar steeds verder toenemen. We zien een ontwikkeling waarin zowel kinderopvang, peuterspeelzalen en scholen ons steeds vaker om hulp vragen.

Zorgen

Er zijn altijd gezinnen waarover we ons zorgen maken. Zorgen over de ontwikkeling van een kind bijvoorbeeld of over de situatie waarin het opgroeit. Het kan gaan om grote financiële problemen, opvoedkundige zorgen of een gebrek aan een sociaal netwerk. In totaal noteerden we in 2021 40 zogenaamde 'zorgcasussen'. Dat is dubbel zo veel als het jaar daarvoor. Bij ernstige zorgen om een kind of gezin werken we volgens de meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling en weten we de hulpverlening te vinden waar nodig. We hebben in 2021 twee meldingen gedaan bij Veilig Thuis en tweemaal om advies gevraagd.

Verbinden met partners in het sociaal domein

In de eerste helft van 2021 hebben we, ook in coronatijd, in opdracht van een van onze nieuwe partners SOL, de HuiswerkKamers open gehouden. Veel leerlingen hebben daar in een moeilijke tijd met steun van een JES-professional en goed onderlegde vrijwilligers hun huiswerk kunnen maken. Het risico op achterstand is daardoor kleiner geworden. Vlak voor de

zomer liet SOL ons weten het contract niet te willen verlengen. Wij vinden dat spijtig. Ouders en kinderen wisten ons heel goed te vinden en waren tevreden over de werkwijze van JES. Ondersteuning bij het leren past bovendien uitstekend bij onze missie en doelstellingen.

In de Leidse regio heeft JES goede contacten met geloofshuizen, de Bakkerij, de wijkteams, Stichting Leergeld, de voedselbank en (andere) welzijnspartners. In Leiderdorp bijvoorbeeld starten we in 2022 samen met Includio een speelgroep voor jonge kinderen in de Sterrentuin.

Ervaring van JES-professionals bij een huisbezoek:

Als geluk bij een ongeluk belandde J. en ik een tijd geleden bij een verkeerd huis. Vanuit het huis kwam een sterke geur en voor het huis stond een verward meisje. Wij hebben toen direct een melding gedaan bij Veilig Thuis. Later werden we terug gebeld door Veilig Thuis met een terugkoppeling. Zij waren erg blij met onze melding, want het huis bleek ernstig vervuild. Er woonden drie kinderen en er was geen enkele hulp of instantie die hier over de vloer kwam. Het huis is nu helemaal schoongemaakt en het Jeugd- en Gezinsteam (JGT) is bij het gezin ingezet!

In 2021 hebben we de meldcode weer geactualiseerd. De stijging van het aantal zorggevallen is opmerkelijk. We weten niet precies hoe dit komt. Het kan zijn dat onze professionele medewerkers meer zelfvertrouwen hebben in zichzelf en in de organisaties om hen heen, waardoor zij gemakkelijker moeilijke situaties 'durven' zien. Ook de gevolgen van de coronapandemie, de lockdowns en alle spanningen en stress daaromheen kunnen invloed hebben gehad op de stijging van het aantal zorggevallen.

Huiswerkkamer kunstproject

Vlak voordat wij als JES afscheid namen van de HuiswerkKamers is tweemaal een kunstproject georganiseerd door Fields of Wonder in het kader van het van RIJNFestival, genaamd Bennie Bang. De leerlingen namen hier met plezier aan deel.

2 Stimulerende programma's

JES vergroot al meer dan 15 jaar kansen van kinderen. Veel van de programma's waarmee we in 2006 begonnen, bieden we nog steeds aan. Een voorbeeld hiervan is het programma Opstapje. In 2021 hebben we samen met adviesbureau Blauwe Noordzee kritisch gekeken naar ons aanbod. We kwamen tot de conclusie dat veel programma's ook in de nabije toekomst van waarde blijven. We hebben ook een aantal activiteiten stopgezet en een verlanglijst gemaakt voor de toekomst.

Nu de vraag van kinderen en gezinnen naar onze programma's zo toeneemt is het belangrijk om kritisch te kijken naar een aantal dingen. Zoals: welke gezinnen het meest van ons aanbod kunnen profiteren. Welke programma's door stagiaires of vrijwilligers uitgevoerd kunnen worden. En hoe we goed kunnen samenwerken met andere organisaties in de toeleiding naar ander leerzaam aanbod in de wijk, in de stad en in de regio. In de toekomst willen we heel graag voor jonge kinderen taalmentoren organiseren en samen met de bibliotheken en andere partners iedereen aan het lezen krijgen. Ook zijn we benieuwd naar de ervaringen met de Gezinsconsulent, waarmee we in 2022 starten.

JES is altijd op zoek naar vernieuwing en verbetering. En hiervoor geldt nog steeds: samen sta je sterker. Daarom zijn we blij dat we samen met collega's uit het land werken aan de uitvoering van Samen Leren en School's cool. Samen vernieuwen en verbeteren levert nog meer op.

Aantal deelnemers aan programma's voor gezinnen met jonge kinderen

Opstapje	76
VoorleesExpress	101
Jong Geleerd, Thuis Gedaan	78
De Speelgroep	54
<i>(door corona pas gestart in september 2021)</i>	

Aantal deelnemers aan programma's voor leerlingen vanaf 10 jaar

WeekendKlas	39
Zomerschool	36
HuiswerkKamer	101
<i>(alleen eerste helft 2021)</i>	
School's cool	125

Ouderbetrokkenheid

Bij programma's zoals de Speelgroepen, Opstapje, VoorleesExpress, Jong Geleerd Thuis Gedaan en Samen Leren spelen ouders een voorname en onmisbare rol. Doel is altijd hen te ondersteunen in ontwikkelingsgerichte interactie met hun kind(eren). Bij de programma's voor oudere kinderen zoals WeekendKlas, Zomerschool en School's cool zijn ouders wat meer op afstand. Maar ook bij deze programma's maken we altijd kennis met de ouder(s) en bespreken hoe het contact gedurende het programma wordt vormgegeven.

Als we kijken naar het volledige bereik van onze programma's (uitgaande van 1.5 ouder per kind) is de schatting dat we in 2021 bijna 1000 ouders bereikten.

We gaan de komende jaren nog meer aandacht besteden aan de wijze waarop ouderbetrokkenheid kunnen vergroten. Dit doen wij onder meer met de uitvoering van het project de Gezinsconsulent en met de opbouw van het landelijk netwerk [NEXT](#).

Meer over dit netwerk lees u op [bladzijde 19](#).

Speciaal en inclusief

In 2021 hebben wij meer dan in voorgaande jaren, contact gehad met scholen die speciaal onderwijs bieden. In 2021 pionierde JES met het programma School's cool op een school voor Speciaal Onderwijs (SO) en op een school voor Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO). We zetten dit in 2022 voort en evalueren daarna. Werken met het speciaal onderwijs is voor ons een spannende stap, maar wel een die past bij onze wens om inclusief te werken.

Programma's met en voor het jongere kind

OPSTAPJE Soms is het lastig om te weten wat je thuis kunt doen om je kind te helpen in zijn of haar ontwikkeling. Met dit programma laat JES-ouders in de thuissituatie zien hoe zij door samen te spelen hun kind een goede start kunnen geven op de basisschool. Het programma duurt in totaal twee jaar.

VOORLEESEXPRESS Voorlezen is heel goed voor kinderen, maar lang niet vanzelfsprekend voor alle ouders. Het is een rustmoment voor het slapengaan... Samen lezen, verhalen vertellen en gesprekjes voeren is gezellig en boeken vergroten de wereld van kinderen. JES werkt via de VoorleesExpress aan de taalontwikkeling van kinderen en verrijkt de taalomgeving thuis.

JONG GELEERD, THUIS GEDAAN Kinderen leren meer als er thuis aandacht is voor wat er op (voor)school gebeurt. Dit JES-programma geeft ouders inspiratie en handvatten over hoe zij spelonderwijs, samen met hun kinderen aandacht kunnen besteden aan de thema's die op (voor)school worden behandeld. Jong Geleerd, Thuis Gedaan versterkt ouderbetrokkenheid.

DE SPEELGROEP Samen spelen is goed voor de band tussen ouder en kind. Een sterke band tussen ouder en kind is goed voor de ontwikkeling van het kind. Bij de Speelgroep ervaren ouders hoe leuk en belangrijk samen spelen is. Ze ontmoeten ook andere ouders uit hun wijk, die van heel verschillende plekken over de hele wereld komen, en leren veel van elkaar.

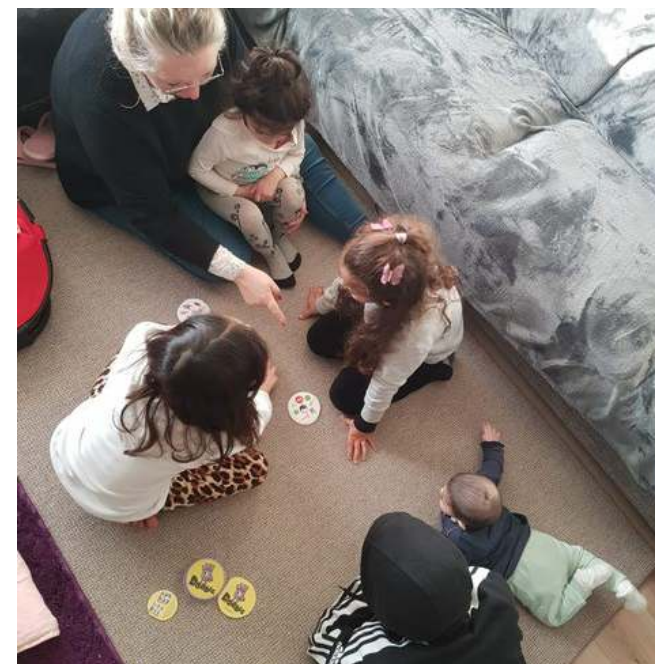
SAMEN LEREN Ouderbetrokkenheid bij school is onmisbaar voor goede ontwikkelkansen voor kinderen. Samen Leren biedt begeleiding aan huis voor ouders van kinderen uit groep 1 t/m 4 van de basisschool. Het doel van Samen Leren is om de schoolprestaties van kinderen te verbeteren en hun ouder(s) vaardigheden aan te leren waarmee ze hun kinderen kunnen stimuleren en begeleiden.

Als ouders tegen specifieke uitdagingen in de opvoeding aanlopen, zetten we de interventie **TRIPLE P** in. Het uitvoeren van Triple P, vaak in de moedertaal van de ouders, versterkt de opvoedvaardigheden van onze ouders. Veel van onze professionals zijn hierin geschoold.

*Samen Leren op zijn best.
Het hele gezin doet mee
tijdens een huisbezoek.*

Uitgelicht: Samen Leren

In 2021 trainde zusterorganisatie Aanzet in Vlaardingen ons in het nieuwe thuisprogramma Samen Leren. De gemeente Leiden bood met een innovatiesubsidie ruimte om de methodiek uit te proberen. Co-financieringsfonds Holland Rijnland zorgde ervoor dat ook regiogemeenten konden meedoen. Door het opnemen van dit programma in ons aanbod creëren we een doorgaande lijn van programma's voor alle leeftijden. Samen Leren is een vorm van aanvullend onderwijs thuis. De relatie tussen school en het programma is sterk, wat de ouderbetrokkenheid vergroot. Een digitale tool (app) meet en volgt de resultaten. Samen leren is een intensief programma, het duurt gemiddeld vier maanden met een terugkommoment. Het programma is opgenomen in de databank effectieve jeugdinterventies van het [Nederlands Jeugd-instituut \(NJI\)](#) en erkend als 'goed onderbouwd'.

Ervaringen met Samen Leren:

"Door de verschillende activiteiten en gesprekken heb ik geleerd beter te communiceren met mijn kind. Mijn kind te belonen, te complimenteren, maar ook consequenties te nemen als er niet geluisterd wordt naar de regels die we samen hebben opgesteld. Eerst luisterde mijn zoon nooit naar mij, ik was hier elke dag gefrustreerd over. Nu kan ik dit meer loslaten en achter mijn beslissingen blijven staan!"

– **Deelnemende Moeder**

"Het was heel fijn om nu een aantal gesprekken te hebben gevoerd met de moeder van J.. Vanwege de taal was dat voorheen erg lastig en werden veel dingen niet begrepen. S. heeft alles kunnen vertalen en ook als tolk gefungeerd. Zij heeft moeder ook geholpen met Schoudercom, een communicatiemiddel tussen school en ouders. Door de gesprekken met S. kregen wij ook meer inzicht in de thuissituatie."

– **Leerkracht CBS Joris de wit Oegstgeest.**

"Het zou voor veel leerlingen uit mijn klas goed zijn om deel te nemen aan Samen Leren, omdat veel ouders het lastig vinden om hun kind thuis te begeleiden bij schoolwerk. Dit kan komen doordat ouders vaardigheden missen, vaak versterkt door een taalbarrière en andere zaken. Samen Leren zorgt voor extra contact van de ouders met school. De thuissituatie wordt bekend op school door de informatie van de Social Professional van JES Rijnland. Het is dus voor iedereen een winsituatie. Volgend jaar hoop ik zeker weer gebruik te kunnen maken van Samen Leren!"

– **Leerkracht Basisschool Leimundo**

Programma's voor jeugd van 10 tot 18 jaar

SCHOOL'S COOL Voor jongeren is het hebben van een veilige en betrouwbare volwassene in zijn of haar omgeving heel belangrijk, zeker tijdens de belangrijke periode waarin ze de overstap van het basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs maken. Via het programma School's cool zorgen we dat jongeren die geen 'steunfiguur' in de eigen sociale kring hebben, een mentor krijgen. Onze vrijwilligers bieden jongeren een luisterend oor en ondersteuning bij het ontdekken van hun interesses en talenten. Onze mentoren geven tijd, aandacht en een frisse blik, gericht op de toekomst. Uit onderzoek blijkt dat projecten zoals School's cool de kans op een succesvolle schoolloopbaan vergroten in die zin dat jongeren het niveau halen wat bij hen past, meer plezier hebben op school en de schoolloopbaan ook afmaken.

WEEKENDKLAS Als je wilt dat kinderen de kans krijgen zich optimaal te ontplooiën, dan moet dat ook buiten school gebeuren. WeekendKlas is er voor nieuwsgierige en ambitieuze kinderen die weinig voorbeelden hebben thuis en in een kleine (sociale) wereld leven. WeekendKlas biedt hen een omgeving om hun zelfvertrouwen te vergroten, om hun talenten te ontdekken en hun toekomstperspectief te verbreden. Door aanvullend onderwijs op zondag maken kinderen kennis met verschillende vakgebieden en beroepsgroepen. Ze leren waar ze goed in zijn en wat ze leuk vinden. En dat allemaal in het prachtige Rijksmuseum Boerhaave!

ZOMERSCHOOL De zomervakantie duurt voor sommige kinderen te lang; zij hebben last van een zomerdip. Zomerschool is een uitdagende en zinvolle besteding van de zomervakantie. Met extra onderwijstijd, gericht op het versterken van de taalvaardigheid, voorkomt Zomerschool dat het taalniveau daalt. Leerlingen die meedoen ontwikkelen meer zelfsturing, zelfkennis en zelfvertrouwen. Bovendien vergaren kinderen die meedoen aan een zomerschool van JES Rijnland cultureel- en sociaal kapitaal dat zij anders moeten missen.

Uitgelicht: School's cool

De overgang van het basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs is een belangrijk moment voor jongeren. Met een vrijwillige mentor van School's cool kunnen leerlingen het niveau behalen dat bij hun past en vertrouwen opbouwen om hun schoolloopbaan ook echt af te maken.

Het maatschappelijk draagvlak voor School's cool is groot en de publieke belangstelling ook. Afgelopen jaar was JES-professional, Zeynep Uslu, te zien in het programma [Koffietijd](#).

Wij gaan nog een halfjaartje door

In 2021 waren er JES-breed 125 School's cool koppels actief waarvan de meesten woonachtig in Den Haag en Leiden. In Den Haag werken we met zeven scholen aan het programma School's cool. De vraag is erg groot, maar de financiering is nog niet helemaal rond. Alle School's cool trajecten, ook die in de regio Leiden en Katwijk, worden mede gefinancierd door een (tijdelijke) regeling vanuit het ministerie van OC&W, soms aangevuld met gemeentelijke middelen. Een aantal scholen en gemeenten financiert mee, andere niet. Fonds 1818, Stichting Kinderpostzegels, Pro Juventute en het Oranjefonds leverden in 2021 een bijdrage.

De financiering en verantwoording van School's cool kost veel tijd. Het komt voor dat we per traject drie verschillende financieringsstromen verantwoord in drie verschillende formats. We hopen in 2022 en 2023 het programma een impuls te geven, zodat we verzekerd zijn van financiering voor de komende jaren. Op die manier kunnen we ons richten op het verbinden van leerlingen aan mentoren en de jongeren de ondersteuning bieden die ze verdienen.

Op de motor met je mentor

Ervaringen vanuit de praktijk

Pipi Langkous in Eritrea

Maria is sinds een paar weken vrijwillige voorlezer bij een gezin in Leiderdorp. Moeder komt uit Eritrea en woont alleen met haar drie kinderen. Moeder spreekt geen Nederlands en de kinderen van 6, 7 en 9 jaar oud zijn 'levendig'. Maria vindt het niet gemakkelijk om het gezin te helpen geconcentreerd met haar te lezen. Op een dag appt ze naar een JES-professional: *Het is te ingewikkeld om alle kinderen tegelijkertijd stil te krijgen. Maar we hebben er wat op gevonden. Ik heb kleurpotloden meegenomen. De kids tekenen Pipi Langkous en ondertussen lees ik voor. Ook heb ik een boekje gevonden over Eritrea. De moeder had ik gevraagd dit van tevoren te lezen. Nu kon iedereen iets aan elkaar vertellen. Heerlijk!*

#voorleesexpress #iederkindheeftvoldoende
#iederkindtaal(v)aardig

Een kijkje in het app-contact tussen JES-professional en vrijwilliger in coronatijd

Dag A. hoe gaat het met je? Ik heb net de eerste sessie begrijpend lezen gehad. Het was erg leuk. B. had zich goed voorbereid. Hij is nieuwsgierig en enthousiast. We gaan dit elke week doen. Groetjes Els

#iederkindfitenvrolijk #iederkindtaal(v)aardig

Samen lezen met dank aan de Bakkerij

Op eigen initiatief lazen deze twee jongens elkaar om beurten voor, waardoor ze veel plezier kregen in het lezen! Samen lezen zorgt voor plezier en hardop voorlezen draagt bij aan de taalontwikkeling. Met dank aan de Bakkerij voor de boeken. Het is waardevol om samen te werken met de Bakkerij, zij zorgen

ervoor dat wij boeken kunnen uitdelen aan onze gezinnen.

#iederkindtaal(v)aardig

Op de markt leer je alles over taal en werken

In coronatijd kwamen veel gezinnen weinig buiten. Tijdens de Kinderboekenweek bedacht een JES-professional om drie gezinnen van het programma Opstapje tegelijkertijd mee naar buiten te nemen. Het thema van de Kinderboekenweek was 'worden wat je wil', dus ging ze met een boek over beroepen met alle gezinnen naar de markt. Met het boek in de hand zochten ze op de markt naar beroepen. Een mooi voorbeeld van hoe je ouderbetrokkenheid, buiten zijn, netwerken en taal aan elkaar kunt verbinden.

#opstapje #iederkindtaal(v)aardig
#iederkindverkentdewereld #iederkindvitaalenvrolijk

Leerlingen van WeekendKlas debatteren in Rijksmuseum Boerhaave

Ook voor de WeekendKlas was 2021 geen makkelijk jaar door corona. Veel lessen werden niet gegeven zoals gepland omdat het museum dicht was. WeekendKlassers waren veel online. Gelukkig organiseerden we ook veel buiten. Bijvoorbeeld het uitje naar het Bewaarde Land. Een van de hoogtepunten in 2021 was dat de leerlingen van de WeekendKlas konden debatteren in Rijksmuseum Boerhaave. Over WeekendKlas 2021 verschijnt in de zomer een apart jaarverslag.

[#iederkindtaal\(v\)aardig](#) [#iederkindverkentdewereld](#)
[#iederkindfitenvrolijk](#)

Kijk meester, dit chipje heeft dezelfde vorm als de schroef van Archimedes

De quote hierboven is van een leerling van de Zomerschool in 2021. Het betekent dat een jong kind geleerd heeft goed te kijken en te vergelijken. Tussen de lockdowns in grepen we de kans om vier weken Zomerschool te organiseren voor relatief kleine groepen. Twee weken thema water in Rijksmuseum Boerhaave, twee weken communicatie in de museum de Lakenhal. De lessen worden gegeven door museumdocenten en professionals van JES. De perfecte combinatie omdat het museum kennis heeft over de collecties en JES weet hoe leerlingen te vinden, te verbinden en te begeleiden. Het was vier weken hard werken en veel plezier. Leerlingen die elkaar nog nooit hadden gezien en gaven op dag vijf een prachtige presentatie waarbij zij elkaar hielpen om er een succes van te maken. Een groep kinderen dook in de wereld van de reclamemaker en maakte voor een maatschappelijk thema een [reclamefilm](#). Dankbaar zijn we voor de financiële bijdrage vanuit Stichting Vogelgezang, Fonds 1818 en de gemeente Leiden.

[#zomerschool](#) [#iederkindtaal\(v\)aardig](#)
[#iederkindverkentdewereld](#)

Diploma voor Opstapje uitgereikt in museum Naturalis

Het is een jarenlange traditie om het programma Opstapje feestelijk af te sluiten. Dat verdienen ouders en kinderen na twee jaar intensieve voorbereiding op de basisschool. Altijd is er een 'belangrijk' persoon om het diploma uit te delen. In het prachtige museum Naturalis, Europees Museum van het jaar 2021, ontvingen 43 kinderen het Opstapje-diploma uit handen van directeur Edwin van Huis. Het was de eerste keer dat Edwin van Huis deze jonge 'afgestudeerden' in het zonnetje zette. 'Ik heb gehoord dat jullie goed je best hebben gedaan. Gefeliciteerd!', sprak hij hen toe, waarna hij de kinderen een voor een het 'opstapje' op hielp en trots met hen op de foto ging. Na de uitreiking nam Naturalis de kinderen en ouders op een leuke interactieve manier mee op reis door het museum. Zij genoten van dit avontuur en deden allemaal enthousiast mee. Volgend jaar weer? Heel graag Naturalis!

[#opstapje](#) [#iederkindtaal\(v\)aardig](#)
[#iederkindverkentdewereld](#)

Stichting Wish-Omnia: Sportabonnement voor een 18-plusser

We hebben in ons land mooie regelingen voor kinderen en jongeren die weinig geld hebben. En toch komt het voor dat een jongere net niet krijgt wat hij nodig heeft. Zo kenden wij Mohammed. Hij kwam als alleenstaande vluchteling naar Nederland en volgt onderwijs op het MBO. Mohammed is nu 18 jaar. Dat betekent dat veel regelingen niet meer voor hem gelden. Hij sport graag, liefst samen met zijn mentor. Maar in 2021 kon je als 18-plusser nog geen beroep doen op het Sportfonds. [Stichting Wish-Omnia](#) verzorgde via een particulier fonds binnen een week zo'n abonnement. Zonder gedoe en op basis van vertrouwen.

[#iederkindheeftvoldoende](#) [#iederkindfitenvrolijk](#)

3 Wetenschappelijk fundament, innovatie en internationalisering

Als professionele uitvoeringsorganisatie is het belangrijk dat we niet alleen de goede activiteiten en programma's inzetten, maar deze ook met hoge kwaliteit uitvoeren.

Met anderen woorden: de goede dingen goed doen. Daarom onderhouden wij contacten met mensen uit wetenschap, beleid en met collega's uit de praktijk. Zo is JES al jaren partner van de **Werkplaats Sociaal Domein Leiden en Den Haag**, waarin beide Hogescholen en een groot aantal organisaties samenwerken. Ook komend jaar, als de werkplaats opnieuw start, doen wij weer mee.

Als praktijkpartner geboren in een kennisstad zijn wij ook aangesloten bij de **Werkplaats SAMEN**, een leer-, werk- en onderzoeksgemeenschap in de zorg voor jeugd. Organisaties als de Universiteit Leiden, TNO en het LUMC maken ook deel uit van het netwerk. We werken ook al jaren samen met de Hogescholen. In leernetwerken leren Social Work studenten en JES-stagebegeleiders van elkaar en zo versterken we elkaars primaire processen.

Een 8.8 voor de School's cool doelentool van Tess Tensen

Tess Tensen studeerde pedagogiek aan de Haagse Hogeschool en liep tijdens haar studie stage bij JES. Ze koos het werken met doelen voor haar afstudeeronderwerp. Haar scriptie was theoretisch goed onderbouwd en bood de praktijk een heel bruikbaar instrument. Het Landelijk platform School's cool pikte deze kennis op en verspreidde de doelentool landelijk. Tess

werkt inmiddels als social professional bij JES en trekt graag het land in om andere vestigingen van School's cool te inspireren.

Studenten Hogeschool Leiden vervolgden hun actie

Studenten van de vakgroep Management en Bedrijf krijgen ieder jaar de opdracht om na te denken over bijzondere vormen van crowdfunding. In 2020 startten groepen met diverse acties. JES werd tot grote vreugde uitgekozen tot een van de goede doelen. De studenten leerden in de praktijk om het verhaal van ongelijkheid goed over het voetlicht te brengen. En zo verzamelde zij met ludieke acties een mooi bedrag dat JES goed kan gebruiken.

In 2022 sluiten we ons aan bij het **Leids Educational Fieldlab** (LEF), dat zich inzet voor innovatie, kennisdeling en ontwikkeling binnen het onderwijs. Gelijke Kansen staat in het Leidse onderwijs nu ook hoog op de agenda. Daar draagt JES natuurlijk graag aan bij. LEF is onder andere de initiatiefnemer van de 'Nacht van de Leraar'. JES verzorgde tijdens de 'Nacht van de Leraar' in 2021 een workshop.

WeekendKlas in de revisie

Al meer dan 10 jaar heeft JES een WeekendKlas voor leergierige leerlingen die opgroeien in een 'kleine wereld' met weinig netwerk. Iedereen die weleens een gastles heeft gegeven wil graag nog een keertje terugkomen. Er komen altijd complimenten; over de kinderen, en hoe beleefd ze zijn, over de formules en hoe geweldig het project is en hoe prachtig de plek waar het plaatsvindt: Rijksmuseum Boerhaave. Ook de kinderen zijn dik tevreden. De meesten (bijna 80%) maken het driejarig traject, dat geheel vrijwillig is en op zondag plaatsvindt, helemaal af. Dat heeft betekenis.

Na ruim 10 jaar vond JES het tijd om het programma goed te bekijken. Jaarcoördinator Anna van Damme deed dat samen met de kinderen van de WeekendKlas en met advies van de Universiteit van Amsterdam. Communicatieadviseur Jolanda Joossen dacht en schreef op vrijwillige basis mee.

Het resultaat is een opgefrist programma met actuele thema's, passende gastsprekers en goed uitgewerkte leerdoelen op (digitaal) papier. De leerlingen is niet alleen gevraagd wat en hoe zij wilden leren, maar ook of JES de zondag mocht inruilen voor een doorde-weekse dag. Het antwoord van de leerlingen was duidelijk: Neen! WeekendKlas houden ze het liefst op zondag. De ervaring leert dat 'de houdbaarheid' van jaarcoördinatoren van WeekendKlas ongeveer vier jaar is. De leerlingen vinden het heel fijn om door jonge mensen begeleid te worden. In een tijd waarin pedagogisch opgeleide professionals overal kunnen werken is het niet gemakkelijk om regelmatig nieuwe leerkrachten te vinden.

Inmiddels is veel ervaring opgebouwd en is het programma voldoende gestructureerd en overdraagbaar. Daarom is besloten dat we per 1 januari 2022 gaan werken met trainees: hoog opgeleide studenten die graag willen leren werken met deze groep kinderen.

*Jeroen Windmeijer
was een van de vele
gastsprekers van
WeekendKlas*

Zij krijgen een passend salaris en begeleiding door professionals van JES met een aantal jaar ervaring in de WeekendKlas. We volgen dit proces zorgvuldig.

Onderwijskansennetwerken

Dichter bij de praktijk participeren wij in diverse beleidsnetwerken van gemeenten op het gebied van onderwijskansen en welzijn. Niet alleen om verantwoording af te leggen over wat wij met de subsidie hebben gedaan, maar ook om gemeenten te adviseren over gelijke kansen voor jeugd.

In bijna alle gemeenten waar we meerdere programma's uitvoeren maken we deel uit van lokale onderwijskansennetwerken. In Leiden is dit bijvoorbeeld de **Kerngroep Onderwijskansen**, in Leiderdorp een netwerk samen met gemeente, GGD, (voor)school en bibliotheek. In Katwijk maakt JES onderdeel uit van de **Lokaal Educatieve Agenda (LEA)**.

De komende jaren willen we onze (beleidsmatige) bijdrage in dit type netwerken intensiveren. Na 15 jaar werken aan Gelijke kansen hebben we veel kennis, ervaring en een breed netwerk opgebouwd. Dat delen we graag met onze partners. We blijven daarbij uiteraard onze programma's lokaal uitvoeren.

Overige netwerken

JES is lid van het **Bondgenootschap Laaggeletterdheid**, lid van de landelijke **Alliantie Kinderarmoede** en participeert in het **Regionaal Netwerk Primair Passend Onderwijs**.

Jolanda Borst ondertekent namens JES het Taalpact

In september werd het Regionaal **Taalpact** getekend door de wethouders Rik van Woudenberg en Yvonne van Delft. Ook JES ondertekende het pact. Het Taalpact is een actieplan om laaggeletterdheid terug te dringen. In Leiden en Leiderdorp zijn er zo'n 14.500 laaggeletterden. Dat is een grote groep mensen die door hun laaggeletterdheid niet goed mee kunnen komen in onze samenleving. Samenwerken is essentieel om laaggeletterdheid effectief aan te pakken.

Midden in de samenleving

JES opereert midden in de samenleving, samen met partners uit die samenleving. Natuurlijk staan we op goede voet met bibliotheek, CJG en kinderopvang/peuterspeelzaal, scholen en diverse organisaties in het sociale domein. Maar JES heeft ook samenwerkingsverbanden met musea als Boerhaave, Naturalis, Lakenhal en onderhoudt positieve contacten met lokale leveranciers, freelancers en kunstenaars. We hebben goede banden met de Rotary, de Lionsclubs en de Sor-

optimisten. Leden van de Rotarygroep Leiden zijn altijd bereid om onze leerlingen 'te rijden' naar excursies en om gastlessen te geven. De Lions en de Soroptimisten zorgen regelmatig voor financiële ondersteuning.

Gekoppeld aan onze vier thema's '**ieder kind taal(v) aardig, ieder kind heeft voldoende, ieder kind (ver)kent de wereld** en **ieder kind fit en vrolijk**' hebben wij bloeiende contacten met organisaties zoals voedselbanken, Stichting Leergeld, bibliotheken, musea en bedrijven.

Bedrijven helpen wij, indien gewenst, met het vergroten van kindinclusie door hen advies van de Raad van Kinderen aan te bieden, die wij samenstellen met talentvolle kinderen uit JES programma's. Zowel bedrijven als kinderen leren daar veel van.

Kinderen van de Zomerschool in de Lakenhal bij het schilderij met de zelfopoffering van Burgemeester Pieter van der Werf, tijdens de Spaanse overheersing.

JES in netwerk NEXT

Sinds 2021 zijn wij lid van het netwerk **NEXT**. NEXT is een samenwerking tussen Stichting Kennis en sociale Cohesie (SKC), ITTA UvA en JES Rijnland.

Renske: "Het is heel interessant om van andere organisaties te leren hoe je aan ouderbetrokkenheid kunt werken. Voor ons als JES is het vooral inspirerend om ideeën op te doen over hoe je ouderbetrokkenheid goed in je programma's kunt integreren. Zelf deel ik ook mijn eigen ervaring met andere organisaties in het land. Het is leerzaam om te doen omdat ik hiermee een moment heb om te reflecteren op mijn eigen drukke werkpraktijk."

Ondersteuning bij ouderschap en opvoeding voor inburgeringsplichtige ouders

Op 1 januari 2022 trad de nieuwe Wet Inburgering in werking. Naar aanleiding van een vraag van JES deed Kennisplatform Integratie en Samenleving (KIS) **verkenndend onderzoek** naar de behoeften en mogelijkheden rond ondersteuning bij ouderschap en opvoeding in het nieuwe inburgeringstraject. Op dit moment is er in het inburgeringstraject weinig aandacht voor opvoeding en ouderschap. KIS onderzocht hoe ondersteuning bij ouderschap en opvoeding een structurele plek kan krijgen in het inburgeringstraject voor (aanstaande) ouders. En hoe gemeenten zo goed mogelijk kunnen aansluiten bij de behoeften van inburgeringsplichtige ouders.

Werk in opdracht

Steeds vaker wordt JES gevraagd om projecten en programma's op maat vorm te geven. 'Verwonder jouw wereld' is een inhaal- en ondersteuningsprogramma voor leerlingen van de Internationale Schakelklas van het Da Vinci college. Met het programma zetten we in op de leerontwikkeling van inhoudelijke vakken en op de persoonlijke ontwikkeling van jongeren in de leeftijd van 12-18 jaar. In 2021 deden 45 leerlingen in drie groepen mee aan dit programma, waarbij Nederlands, geschiedenis en burgerschap extra aandacht kregen. Kinderen uit twee van de groepen hadden in het land van herkomst nauwelijks onderwijs genoten. De leerlingen hebben musea en de schouwburg bezocht, zijn op bezoek geweest bij Nieuwe Energie en Rijnland Beweegt heeft hen sportles gegeven. Als afsluiting is er gezamenlijk gekookt onder leiding van een professionele kok.

Sustainable Development Goals

JES voelt zich in haar missie en werkwijze verbonden met de Sustainable Development Goals (SDG's), zoals die in 2015 zijn vastgesteld door de Verenigde Naties. Als organisatie zijn we vooral actief op de thema's *ongelijkheid*, *diversiteit* en *inclusie*. In 2021 hebben we geparticipeerd in een project samen met Stichting 2030 en de gemeente Leiden.

De SDG's zijn grote doelen en dat realiseren wij ons heel goed. Wij proberen binnen onze cirkel van invloed bij te dragen. In ons dagelijks leven zijn we zuinig met ons chloorvrije papier, maken we zoveel mogelijk gebruik van de fiets, vergoeden wij geen parkeerkosten, serveren wij vegetarische producten, drinken we eerlijke koffie en betrekken we onze producten en diensten zoveel mogelijk van lokale leveranciers.

Als afsluiting van het programma 'Verwonder jouw wereld' is er gezamenlijk gekookt onder leiding van een professionele kok

4 Oog voor ouders en 'kindinclusie'

JES werkt naar het gedachtengoed van Alice van der Pas. 'Naast de ouder staan' is belangrijk voor ons. Dat doen we in ons contact met individuele ouders, maar ook door uitvoering van thuisprogramma's waarin het vergroten van sensitiviteit, taalstimulering en versterking van ouderschap centraal staat. Aan kindinclusie werken we van oudsher al en de laatste jaren nog gericht, via onze eigen Raad van Kinderen. Kinderen worden vaak niet meegenomen bij het bespreken van belangrijke maatschappelijke kwesties, ook al gaat het vaak over onderwerpen die hen ook aan gaan. JES vindt het belangrijk om de

TNO Raad van Kinderen

stem van kinderen te laten horen, daarom hebben wij de Raad van Kinderen opgericht. Deze Raad bestaat uit een groep kinderen die deelneemt aan een van de programma's van JES. Zij helpen JES bij het bespreken van maatschappelijke kwesties. Op aanvraag adviseren zij bedrijven en andere opdrachtgevers. De winst is tweeledig: de organisaties zijn geholpen en tegelijkertijd doen de kinderen ervaring op in het actief deelnemen aan de samenleving.

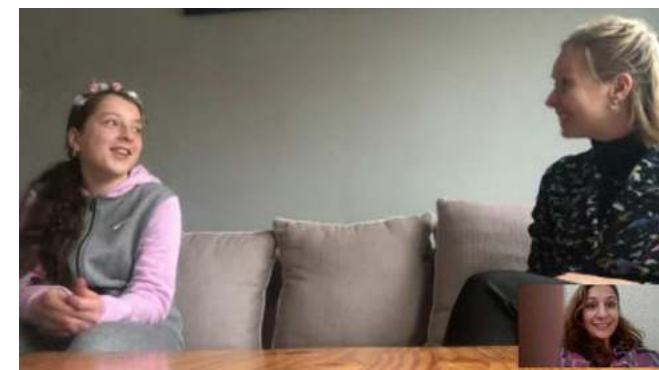
In 2021 vroeg TNO Child Health advies aan de Raad van Kinderen over weerbaarheid. Dit is een belangrijk thema voor TNO Child Health en ze wilden graag van kinderen zelf horen wat zij nodig hebben om zich weerbaar te voelen. Tien kinderen gingen hierover in gesprek. De adviezen zijn gepubliceerd in een [Factsheet](#). Ook is er een [film](#) gemaakt over het proces dat de kinderen doorliepen.

In 2021 wist ook de Sociaal Economische Raad (SER) ons weer te vinden. Precies tussen de lockdowns in spraken zij in de stadsgehoorzaal met een groepje kinderen over Gelijke Kansen. In juni brachten zij een advies uit '[Gelijke kansen in het onderwijs. Structureel investeren in kansengelijkheid voor iedereen](#)'. JES wordt in dit advies genoemd als aanbieder van 'kenmerkende initiatieven ter bevordering van kansengelijkheid'.

Vrijwilligers

Totaal vrijwilligers actief	247
Vrijwilligers in de organisatie	2
VoorleesExpress, voorlezers en coördinatoren	70
School's cool, mentoren	89
WeekendKlas, gastsprekers	73
HuiswerkKamer, begeleiders	13

Onze vrijwilligers stonden ook in 2021 weer voor ons en voor de gezinnen klaar. Zij hebben wederom onder moeilijke omstandigheden moeten werken. Wat hadden we hen graag geféteerd met een boottochtje en een borrel. 2021 was notabene het jaar van de vrijwilliger. We hadden hen ook graag meer persoonlijk ontmoet. Dat lukte niet.

Een mentor en jongere worden online door een JES-professional gematcht voor het programma School's cool.

Veel vrijwilligers namen in 2021 online deel aan training- en intervisiebijeenkomsten.

In 2021 waren er minimaal:

- 9x introductiebijeenkomst voor nieuwe voorlezers
- 2x koffie, koek en een boek voor alle voorlezers
- 1x een sessie door OnderwijsAdvies over taalverwerving en meertaligheid
- 2x bijeenkomst door BplusC interactief voorlezen voor alle voorlezers
- 6x introductie online trainingen voor startende mentoren
- 5x intervisie momenten voor ervaren mentoren

Voor alle vrijwilligers is 2021 in samenwerking met Pharos een online bijeenkomst over cultuursensitief werken georganiseerd. Deze bijeenkomst werd bijzonder goed gewaardeerd.

Al onze vrijwilligers ontvingen rond Sinterklaas wel een 'verantwoorde chocoladeletter met liefde' en een uitnodiging voor het 15-jarig jubileum.

Volgend jaar wordt het vast beter en gaan we elkaar hopelijk weer vaker zien. In het eerste kwartaal van 2022 starten we in ieder geval met het opfrissen van ons vrijwilligersbeleid. We nemen daarin het onderzoek uit 2020 mee.

JES, onze organisatie

PERSONEEL

Aantal medewerkers op 31-12-'21:	26
In dienst getreden	8
Uit dienst getreden	6
waarvan 3 medewerkers met een 0-uren contract	
Aantal Fte's	24, 25
Hbo-stagiairs	6
Mbo-stagiairs	2
Universitaire stagiair	1

VERZUIM EN VERTREK

Het ziekteverzuimpercentage over heel 2021 was 9,45%.

Vanwege het (opnieuw) verliezen van werk t.g.v. de aanbesteding konden we niet voor alle collega's continuïteit van werk bieden.

RAAD VAN TOEZICHT

De Raad van Toezicht van JES bestaat uit:

Jamila Aanzi
Frank van den Akker (voorzitter)
Sytske Feenstra
Job Kok
Esther Peters

Stichting JES Rijnland en stichting Duin- en Bollenstreek hebben dezelfde bestuurder en dezelfde Raad van Toezicht (RVT). De RVT is in 2021 vier keer (digitaal) bijeengekomen en heeft eenmaal – in een periode dat dit verantwoord was tijdens de coronapandemie – een fysieke sessie bijgewoond. Door middel van bestuursverslagen legt het bestuur in

iedere reguliere vergadering verantwoording af over de werkzaamheden van het bestuur en de algemene gang van zaken binnen JES. In de bestuursverslagen wordt niet alleen melding gemaakt van de beleidsontwikkelingen, maar ook van specifieke gebeurtenissen waar beide Stichtingen bij betrokken zijn.

In het kader van het inwinnen van informatie over de gang van zaken binnen JES Rijnland heeft (een afvaardiging van) de RVT in 2021 eenmaal een gesprek gevoerd met de Personeelsvertegenwoordiging.

De RVT heeft in 2021 bijzondere aandacht gehad voor het adequaat invullen van het bestuur en het toezicht op beide, aan elkaar verwante stichtingen.

Tijdens een door JES en adviesbureau Blauwe Noord-zee georganiseerde verdiepingssessie heeft de voltallige RVT inspiratie en kritische inbreng gegeven in het gesprek over de missie en visie en de opstelling van het meerjarenambitieplan 2022-2024.

De RVT heeft in 2021 onder voorbehoud goedkeuring verleend aan de vaststelling door het Bestuur van de begroting 2022 voor beide stichtingen. De RVT wilde extra inzicht verkrijgen in de onderlinge financiële relatie tussen beide stichtingen.

Daarbij was eind 2021 nog onduidelijk of JES Rijnland vanuit de Leidse regio kon rekenen op NPO-middelen om het meerjarenambitieplan 2022-2024 uit te kunnen voeren. Meer in het algemeen blijft de RVT alert op de continuïteit van de organisatie als het gaat om de benodigde financiële middelen. De financiering vanuit gemeenten en andere bronnen is

intensief en vraagt veel tijd. Dat komt omdat veel (subsidie-) toekenningen voor een relatief korte periode zijn. Daarbij heeft JES veel verschillende financiers die ieder een eigen verantwoordingsformat vragen. Dit vraagt van de organisatie veel inzet en flexibiliteit.

In 2021 heeft de RVT een commissie Financiën ingesteld en een commissie Kwaliteit en Zorg voorbereid.

De RVT oordeelt positief over het reilen en zeilen van zowel JES Rijnland, als JES Duin- en Bollenstreek en over de wijze waarop het bestuur sturing geeft.

De Raad van Toezicht waardeert de inzet van medewerkers en vrijwilligers en heeft gezien dat het in 2021 niet gemakkelijk was om elkaar te blijven zien en vinden.

De Raad spreekt in dit verslag graag zijn vertrouwen uit in bestuur, medewerkers en vrijwilligers.

PERSONEELSVERTEGENWOORDIGING

De PVT van JES bestond in 2021 uit Diliana van Moll, Zeynep Uslu, Souad Chatbi en Fariidah van Leeuwen. Vanaf november had de PVT tijdelijke ondersteuning van Marijn Plug en Souhailla Harsal in verband met zwangerschaps- en ziekteverlof van leden van de PVT. Fariidah van Leeuwen trad als voorzitter aan in 2021 en Diliana van Moll trad als voorzitter af. De PVT sprak zes keer formeel met de directeur-bestuurder en heeft ook eenmaal formeel overleg gevoerd met de Raad van Toezicht.

Belangrijke thema's dit jaar waren:

- Werken tijdens en na corona
- Rijnlands organiseren
- Interne informatievoorziening en communicatie
- Vitaliteit en welbevinden van collega's

Donateurs

De fondsbijdragen, giften en donaties (in natura) in 2021 zijn afkomstig van:

- Stichting Boschuyzen
- Vogelgezag Foundation
- Stichting Kinderpostzegels Nederland
- Stichting Steunfonds Pro Juventute Nederland
- Stichting Oranjefonds
- Rijksmuseum Boerhaave
- Fonds 1818
- Stichting Eekhoorn
- Stichting Madurodam Kinderfonds
- Stichting Heilige Geest
- Stichting Leidsche Maatschappij van Weldadigheid
- Stichting Sint-Maarten
- Strategy on Demand
- Stichting Puerto Cruz
- Salesproject Hogeschool Leiden - diverse personen

Opdrachtgevers

JES ontving in 2021 subsidies van de gemeenten Leiden, Leiderdorp, Voorschoten en Zoeterwoude. Stichting SOL was het eerste half jaar opdrachtgever voor de HuiswerkKamers in de gemeente Leiden. Ook het ministerie van OC&W, PROO Leiden-Leiderdorp, Scholengroep Leonardo Da Vinci en TNO waren in 2021 opdrachtgever. Het Cofinancieringsfonds Holland Rijnland financierde een deel van het programma Samen Leren.

Neem vooral een kijkje op: www.jesrijnland.nl

Volg ons op Facebook, Instagram of LinkedIn

Wil je op de hoogte blijven van hoe JES nou in de praktijk bijdraagt aan de kansen kinderen? Volg ons dan op een van de sociale mediakanalen. Voor ons is dat ook prettig. Jouw 'like' laat anderen ook weer zien wat we doen. En dat levert mogelijk weer nieuwe vrijwilligers en andere mooie samenwerkingen op!

COLOFON

Tekst Carolien de Groot en Marijn Plug

Fotografie Eelkje Colmjon (cover) en medewerkers en vrijwilligers JES Rijnland

Eindredactie: Marijn Plug en Bella Guicherit

Vormgeving Nanda Alderliefste, Noinoloi.nl

Mei 2022

www.jesrijnland.nl